รายวิชา การงานอาชีพ

รหัสวิชา ง๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การประกอบอาหารและเครื่องดื่ม

เรื่อง อาหารจานเดียว

ครูผู้สอน ครูณภัทร กาญจนะพังคะ

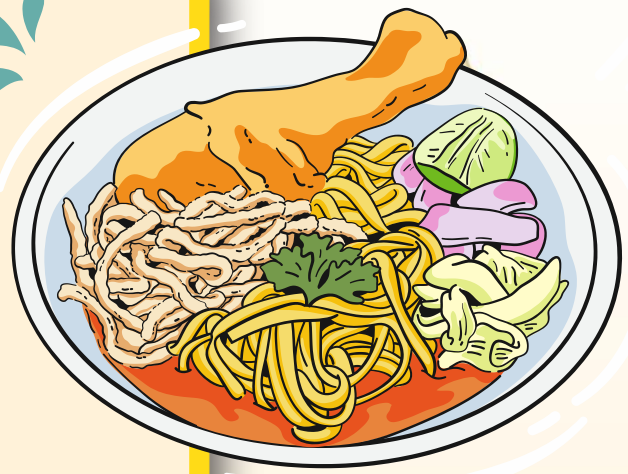

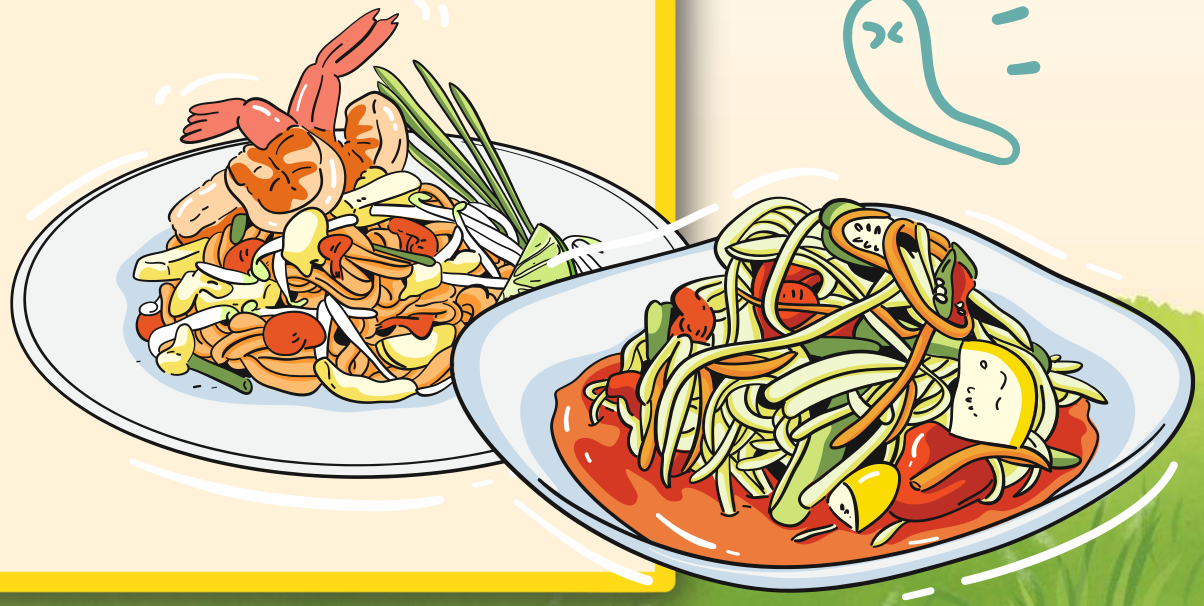

เรื่อง อาหารจานเดียว

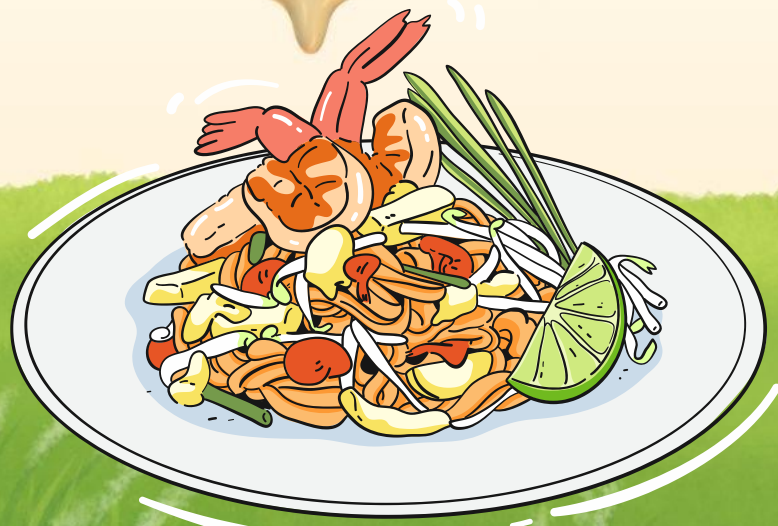

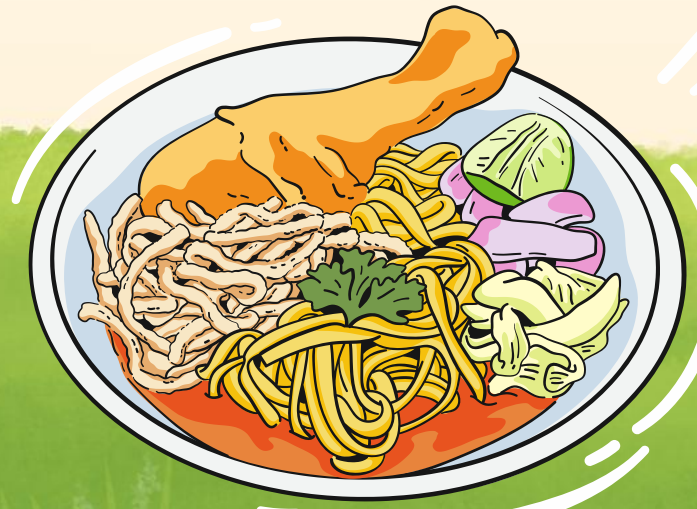

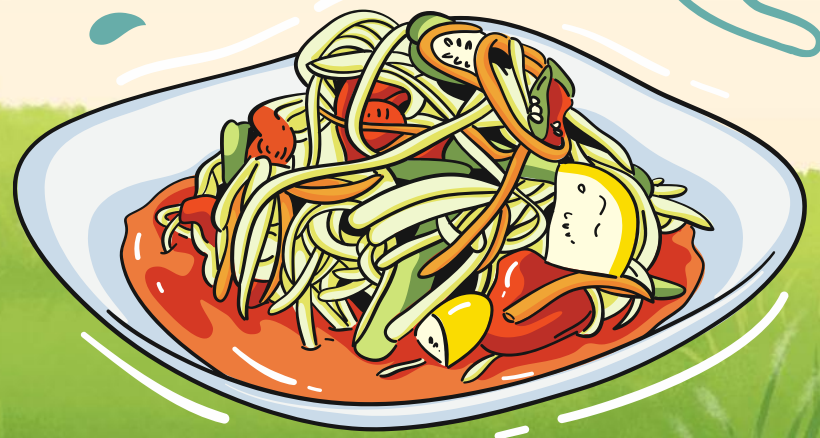

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและประโยชน์ของอาหารจานเดียวได้

๒. บอกประเภทและหลักการประกอบอาหารจานเดียวได้

๓. วางแผนการประกอบอาหารจานเดียวได้

๔. มีความรับผิดชอบในการทำงานและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

ใบกิจกรรมที่ ๑

เรื่อง เกมอักษรไขว้

อาหารจานเดียว

ข้	ด	เ	ห	ส	พ	น	ส	ป	า	เ	ก็	ต	ตี้	ผั	ด	ขี้	เ	ม	า	Ð	ย
ไ	า	น	ย	ด	อ	ม	ร	แ	ป้	ง	ส	า	ลี	ก	ด	ซ	ช	พ	ฟ	ำ	ล
ฟ	ปุ	ว	พี	ว	ห	ด	ม	ส	ว	ง	ร	ย	บ	ผ	ห	ภ	ถ	ตุ	วุ้	อ	ม
ดี	ก	ห	ผั	ฟ	ป	ท	ม	เ	ย็	น	ต	า	โ	ฟ	ค	ห	ด	น	บ	ก๋	ข
อ	ษ	ซ	ง	ด	ณ	ฐ	ค	ฎ	ฑ	ห	อ	ม	ร	ผ	ฟ	ฝ	เ	ร	ย	ว	ฟ
อ	น	ย	ส	ว	ก	ใ	ผ	ท	ภ	ค	จ	ฟ	น	ข้	ก	ส้	พ	Ð	Ó	ย	น
ส่	ฐ	ส้	ฑ	ฬ	ฮ	ร	ฑ	ธ	ญ	ฤ	ซ	ค	ฉ	า	น	ฎ	ฒ	ม	ว	เ	ย
ว	ห	อ	ม	ย	ล	ข	ะ	ป	ฟ	ผ	พ	ะ	ย	ว	ฐ	ญ	ฮ	ใ	Ð	ตี๋	ล
น	ห	อ	ท	ต	พ	ป	ฟ	เ	พ	ท	พ	ธ	ฐ	ต้	ฎ	ฒ	ธ	ฉ	ธ	ย	ว
พ	น	บ	ผ	ฟ	ำ	ม	ฝ	ข	พ	ล	ข	พ	ค	ม	ข	ท	ก	ห	ก	ว	อ
ภ	ถ	ต	จ	ข	ช	ข	ค	ฐ	ฉ	ร	ญ	ผั	ด	ไ	ท	ย	ฮ	ฒ	ฬ	ไ	ฎ
ฟ	บ	ร	น	ป	ท	ม	ฝ	ผ	ร	ย	า	ล	ง	ก่	ส	ด	ป	ฟ	ภ	ก่	ม
ฟ	ห	ะ	ส	ย	โ	จ๊	ก	ห	มู	สั	บ	ว	ธ	ส	ท	ฝ	ร	ย	พ	ม	ป
ผ	ป	อ	ห	ฝ	พ	ถ	ภ	ต	จ	ข	ช	พ	ธ	ฑ	ฮ	ฒ	ญ	ฤ	ฎ	ะ	ล
ฒ	ง	ว	ส	มี่	ก	ด	ร	น	ย	บ	บ	ข	ฟ	ห	ก	ด	เ	ง	แ	ร	ม
บ	ใ	ไ	ฟ	ส	แ	ช	ข	ด	ใ	ผ	ย	ค	จ	ข	ม	ท	ป	ช	ห	ะ	บ
พ	ร	น	ย	ล	ก	ห้	ป	ม	ฝ	ไ	ข	มั	น	ส	ย	ง	ล	อ	ม	ฝ	ผ
ย	ร	ไ	ใ	พ	เ	ค	ง	จ	า	น	ข้	า	ว	ค	ลุ	ก	ก	ะ	ปิ	ส	ด
อ	พ	ม	ป	ว	ง	ก	ภ	ถ	ต	จ	ข	ป	ช	ว	ง	พ	ร	น	ย	โ	ข
ห	ด	พ	ห	น	ฟ	ท	ลื	ม	ส	ว	ว	ง	ล	น	ไ	ร	ณ	ญ	ฐ	ป	พ
ฐ	ณ	ญ	ฒ	ฒ	ฎ	ฐ	ป	อ	ฉ	พ	ธ	ม	ย	ไ	ข่	ล	ว	ก	ซ	ร	ฒ
ก	มั	ก	ก	ะ	โ	ร	นี	ไ	ก่	น	ย	บ	น	ไ	เ	ฒ	ง	บ	ล	ตี	ข
ฑ	ธ	ฮ	ฉ	ต	จ	ข	ช	ถ	ภ	ร่	ส	ง	ว	บ	ป็	ท	ม	ฝ	ง	น	ช
วิ	ต	า	มิ	น	พ	ห	ก	ด	ส	ว	ง	ผ	ป	น	ด	ม	ฝ	ไ	ส	ง	ช

เฉลยปริศนาอักษรไขว้ (อาหารจานเดียว)

ข้	ด	เ	ห	ส	พ	น	ส	ป	า	เ	ก็	ต	ตี้	ผั	ด	ขี้	เ	ม	า	น	ย
ไ	า	น	ย	ด	อ	ม	ร	แ	ป้	ง	ส	า	ลี	ก	ด	ซ	ช	พ	ฟ	ำ	ล
ฟ	ปุ	ว	พี	ว	ห	ด	ม	ส	ว	ง	ร	ย	บ	ผ	ห	ภ	ถ	ตุ	วุ้	อ	ม
ดี	ก	ห	ผั	ฟ	ป	ท	ม	เ	ย็	น	ต	า	โ	ฟ	ค	ห	ด	น	บ	ก๋	ซ
อ	ษ	ซ	ง	ด	ณ	ฐ	ค	ฎ	ฑ	ห	อ	ม	ร	ผ	ฟ	ฝ	เ	ร	ย	ว	ฟ
อ	น	ย	ส	ว	ก	ใ	ผ	ท	ภ	ค	จ	ฟ	น	ข้	ก	ส้	พ	น	ว	ย	น
ส่	ฐ	ส้	ฑ	ฬ	ฮ	ร	ฑ	ธ	ญ	ฤ	ซ	ค	ฉ	า	น	ฎ	ฒ	ม	ว	เ	ย
ว	ห	อ	ม	ย	ล	ข	ะ	ป	ฟ	ผ	พ	ะ	ย	ว	ฐ	ญ	ฮ	ใ	ด	ตี๋	ล
น	ห	อ	ท	ต	พ	ป	ฟ	เ	พ	ท	พ	ธ	ฐ	ต้	ฎ	ฆ	ธ	ฉ	ธ	ย	ว
พ	น	บ	ผ	ฟ	ำ	ม	ฝ	ข	พ	ล	ข	พ	ค	ม	ข	ท	ก	ห	ก	ว	อ
ภ	ถ	ต	จ	ข	ช	ข	ค	ฐ	ฉ	ร	ญ	ผั	ด	ไ	ท	ย	ฮ	ฒ	ฬ	ไ	ฎ
ฟ	บ	ร	น	ป	ท	ม	ฝ	ผ	ร	ย	า	ล	ง	ก่	ส	ด	ป	ฟ	ภ	ก่	ม
ฟ	ห	ะ	ส	ย	โ	จ๊	ก	ห	มู	ส้	บ	ว	ธ	ส	ท	ฝ	ร	ย	พ	ม	ป
ผ	ป	อ	ห	ฝ	พ	ถ	ภ	ต	จ	ข	ช	พ	ธ	ฑ	ฮ	ฒ	ญ	ฤ	ฎ	ะ	ล
ฒ	ง	ว	ส	มี่	ก	ด	ร	น	ย	บ	บ	ข	ฟ	ห	ก	ด	เ	ง	แ	ร	ม
บ	ใ	ไ	ฟ	ส	แ	ช	ข	ด	ใ	ผ	ย	ค	จ	ข	ม	ท	ป	ช	ห	ะ	บ
พ	ร	น	ย	ล	ก	ห้	ป	ม	ฝ	ไ	ข	มั	น	ส	ย	ง	ล	อ	ม	ฝ	ผ
ย	ร	ไ	ใ	พ	เ	ค	ง	จ	า	น	ข้	า	ว	ค	ลุ	ก	ก	ะ	ปิ	ส	ด
อ	พ	ม	ป	ว	ง	ก	ภ	ถ	ต	จ	ข	ป	ช	ว	ง	พ	ร	น	ย	โ	ซ
ห	ด	พ	ห	น	ฟ	ท	ลื	ม	ส	ว	ว	ง	ล	น	ไ	ร	ณ	ญ	ฐ	ป	พ
ฐ	ณ	ญ	ฆ	ฒ	ฎ	ฐ	ป	อ	ฉ	พ	ธ	ม	ย	ไ	ข่	ล	ว	ก	ช	ร	ฒ
ก	มั	ก	ก	ะ	โ	ร	นี	ไ	ก่	น	ย	บ	น	ไ	เ	ฒ	ง	บ	ล	ตี	ซ
ฑ	ธ	ฮ	ฉ	ต	จ	ข	ช	ถ	ภ	ร่	ส	ง	ว	บ	ปี	ท	ม	ฝ	ง	น	ช
วิ	ต	า	มิ	น	พ	ห	ก	ด	ส	ว	ง	ผ	ป	น	ด	ม	ฝ	ไ	ส	ง	ช

ใบความรู้ที่ ๑
เรื่อง
อาหารจานเดียว

อาหารจานเดียว

หมายถึง อาหารปรุงสำเร็จหนึ่งจาน มีปริมาณเพียงพอที่จะรับประทานให้อิ่ม ๑ มื้อโดยไม่ต้อง รับประทานอาหารอื่นร่วมด้วย

ที่มา : อาหารจานเดียว. https://www.wongnai.com/listings/alacarte-delivery-u-must-try [online]

หลักการประกอบอาหารจานเดียว

๑. มีประโยชน์

๒. ประหยัด

๓. ปลอดภัย

๔. น่ารับประทาน

ตัวอย่างเมนูอาหารจานเดียว ให้สารอาหารครบ ๕ หมู่

ข้าวปลาแกะ

โปรตีน

ไขมัน

คาร์โบไฮเดรต

วิตามิน

เกลือแร่และแร่ธาตุ

๑. กำหนดรายการอาหาร

๒. สำรวจอาหาร

๓. เตรียมอาหาร

การวางแผนประกอบอาหารจานเดียว

๔. ประกอบอาหารตามขั้นตอน

๕. จัดตกแต่งอาหาร

๖. เก็บล้างอุปกรณ์และทำความสะอาดพื้นที่

ประโยชน์อาหารจานเดียว

๑. ให้สารอาหารครบตามความต้องการ

๒. ประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย

๓. สร้างอุปนิสัยในการบริโภค

ข้อแนะนำในการประกอบอาหารจานเดียว

- ใช้อาหารที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก
- เลือกใช้อาหารตามฤดูกาล สด ใหม่
- เลือกเมนูที่ทุกคนในครอบครัวชอบ
- ประกอบอาหารดูน่ารับประทาน
- เป็นอาหารที่ทำได้ง่าย
- เน้นความสะอาดทั้งอาหารและเครื่องมือเครื่องใช้

ประเภทของอาหารจานเดียว

จานด่วนที่เป็นเมนูผัด เช่น ผัดเผ็ด ผัดพริกแกง
ผัดพริกสด ผัดกระเพรา
รับประทานกับข้าวสวยหรือข้าวหุงสุก

ที่มา : เมนูผัดเผ็ด. https://cooking.kapook.com/view๑๘๒๕๙๘.html/ [online]

๑. อาหารจานเดียว ประเภทผัด

ใช้ข้าวหุงสุก นำมาผัดกับเครื่องปรุงต่าง ๆ มีหลายรสชาติ เช่น ข้าวผัดปู เป็นต้น

ที่มา : เมนูข้าวผัด. https://www.naibann.com/๑๑-fried-rice-menu-recipe/ [online]

๒. อาหารจานเดียว

ประเภทข้าวผัด

ข้าวราดแกง แกงที่ทำจะเป็นแกงที่ทำง่าย ๆ ทำเร็ว และทำได้ในปริมาณมาก ๆ ทานได้หลาย ๆ คน เช่น ต้มยำ แกงจืด

ที่มา : ทุกวันนี้คุณกินข้าวราดแกงอยู่ที่จานละเท่าไหร่กันบ้างคะ. https://th.toluna.com/opinions/๕๐๓๒๙๕๓/ [online]

๓. อาหารจานเดียว ประเภทแกง

การนำส่วนผสมต่าง ๆ ผสมกับน้ำยำรสเด็ด คลุกเคล้า ให้ได้รสชาติ จัดจ้าน เช่น ยำปลาแซลมอน ยำวุ้นเส้นทะเล ส้มตำ

ที่มา : เมนูสารพัดยำ. https://www.naibann.com/๑๙-thai-spicy-salad-recipes/ [online]

๔. อาหารจานเดียว

ประเภทยำ

นำเส้นต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบทั้ง
เส้นขนมจีน เส้นเล็ก เส้นใหญ่ เช่น
ราดหน้า ขนมจีน ผัดไทยกุ้งสด
สปาเก็ตตี้ผัดขี้เมาทะเล

ที่มา : เมนูเส้นผัดแห้ง. https://cooking.kapook.com/view๑๕๙๘๓๙.html [online]

๕. อาหารจานเดียว ประเภทเส้น

อาหารจานเดียวที่ใช้การทอดในการทำอาหาร เช่น หมูทอดกระเทียม ปีกไก่ทอดน้ำปลา หอยทอด ไข่เจียว

ที่มา : เมนูทอดน้ำปลา https://www.naibann.com/๑๒-thord-nam-pla-recipes/ [online]

๖. อาหารจานเดียว ประเภททอด

คำถามชวนคิด

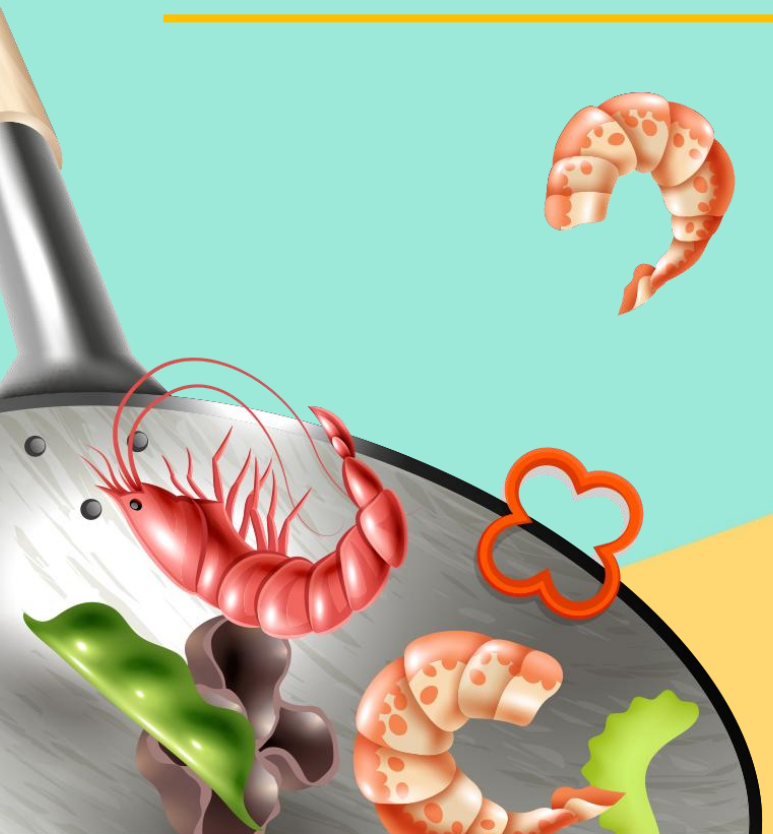

๑. มื้อกลางวันนี้นักเรียนเลือกรับประทานอาหารอะไร

๒. อาหารที่นักเรียนรับประทานจัดเป็นอาหารประเภทใด

๓. นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากอาหารมื้อนี้

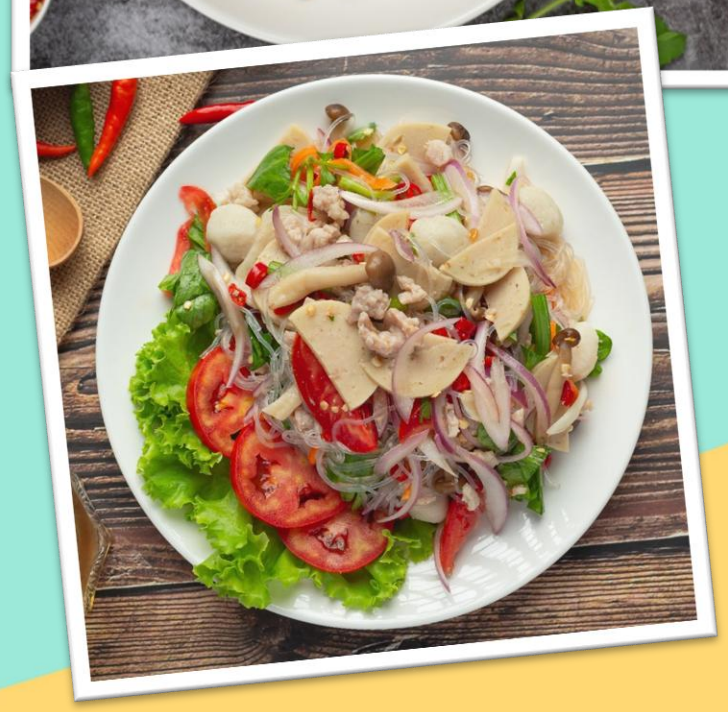

ใบงานที่ ๑

เรื่อง แผนที่ความคิดการวางแผนการประกอบอาหารจานเดียว

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปการวางแผนการประกอบอาหารจานเดียวตามที่กลุ่มตนเองจับสลากได้เป็นแผนที่ความคิด (MIND MAPPING) ประกอบไปด้วย ชื่ออาหาร ส่วนผสม อุปกรณ์ วิธีทำ คุณค่าทางโภชนาการ และการวางแผนการทำงาน ใช้เวลาประมาณ ๑๕ นาที

สรุปบทเรียน
อาหารจานเดียว

- อาหารปรุงสำเร็จหนึ่งจาน มีปริมาณเพียงพอที่จะรับประทานให้อิ่ม
- มีสารอาหารครบถ้วนตามหลักโภชนาการ
- อาหารจานเดียว มี ๖ ประเภท คือ ประเภทผัด ข้าวผัด แกง ยำ เส้น และทอด
- หลักการประกอบอาหารจะเน้นประโยชน์ ประหยัด ปลอดภัย และน่ารับประทาน

สิ่งที่ต้องเตรียม ในชั่วโมงต่อไป

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกัน
วางแผน เตรียมวัสดุอุปกรณ์
วัตถุดิบ และเครื่องปรุง
จากประเภทอาหารที่กลุ่มตนเอง
จับสลากได้มาปฏิบัติงาน
ในชั่วโมงต่อไป

เกณฑ์การประเมิน

การประกอบอาหารจานเดียวดังนี้

- การตกแต่งจานอาหาร
- รสชาติของอาหาร
- การเลือกใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นในการประกอบอาหาร
- คุณค่าทางโภชนาการครบ ๕ หมู่
- สุขลักษณะในการประกอบอาหาร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การประกอบอาหารจานเดียว

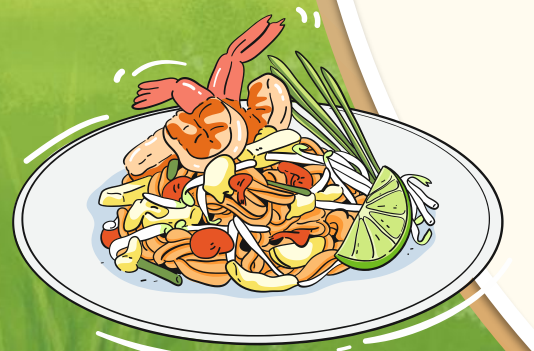

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา การงานอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง แบบบันทึกการประกอบอาหารจานเดียว

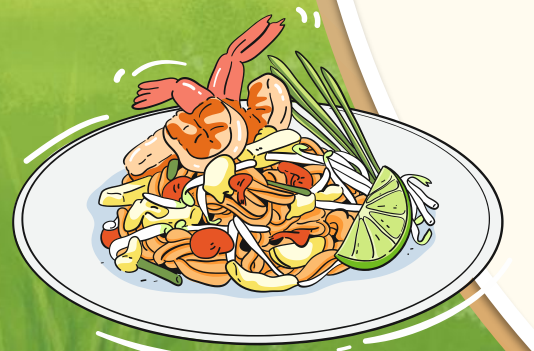

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา การงานอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓